

ქრომოსფერული სპიკულების დოპლერის სიჩქარეებისა და ნახევარსიგანეების დროითი ცვლილებების ასიმეტრია

დავით ხუციშვილი^ა

ელ-ფოსტა: Daviti.khutsishvili@gmail.com

ა. თსუ ზუსტ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტი. ფიზიკის დეპარტამენტი

მიღებულ იქნა ახალი სერია H α სპიკულების სპექტოგრამები აბასთუმნის ასტროფიზიკურ ოსერვატორიაში, 53-სანტიმეტრიანი დიდი კორონოგრაფის დაკვირვებით მზის ქრომოსფეროში 7500 კმ სიმაღლეზე. მიღებული სპექტოგრამები დაკვირვებული არის სპექტოგრაფის მეორე რიგში, სადაც დისპრსია არის 0.96 Å/მმ. დაკვირვებული იქნა 10 სპიკულის დოპლერის სიჩქარე და სპიკულის ნახევარ სიმაღლე, რომელთა კადრების შორის ექსპოზიცია არის 4.5 წამი, დოპლერის სიჩქარეების გაზომვის სიზუსტეა ± 0.3 კმ/წმ, ხოლო ნახევარსიგანეების ± 0.03 Å. H α - სპიკულების ნახევარსიგანეებისა FWHM და დოპლერის სიჩქარეების დროის მიხედვით პერიოდულობის დასადგენად გამოვიენეთ მონაცემების არათანაბარი ინტერვალების მქონე პერიოდულობის შესასწავლი "ლომბის პერიოდოგრამების მეთოდი" (Press et al. 1992). ჩვენს გამოთვლებში 95% სანდოობის დონე არის 9.0 სიმძლავრის, ხოლო 99% - 10.7 შესაბამისად. თითქმის ყველა სიხშირისათვის სანდოობის დონე საკმარისად მაღალია. აღმოჩნდა, რომ რხევის პერიოდები ძირითადად მეტია 3 წუთზე (> 180 წმ). პერიოდების უმრავლესობა მოთავსებულია 4 – 9 წუთიან (240-540 წმ) შუალედში. სპიკულების დოპლერის სიჩქარეების და ნახევარსიგანეების პერიოდული ცვლილებების შესადარებლად გამოვიენეთ ცნობილი Low Pass FFT მეთოდი. ათივე სპიკულისათვის ნათლად ჩანს სპიკულების დოპლერის სიჩქარეების და ნახევარსიგანეების პერიოდულობის დროში ცვლილების ანტიკორელაცია.